

**تدوین طرح دوره (Course Plan) و
تفاوت آن با طرح درس (Lesson Plan)**

تفاوت طرح درس روزانه و طرح درس دوره

طرح درس به خط مشی آموزشی اطلاق می شود که توسط مدرس برای یک جلسه یا یک دوره تدوین می شود. طرح درس چارچوب تدریس را طراحی می کند که بر اساس آن استاد و دانشجو در هنگام تدریس با هدفی مشترک و مشخص به یک سو حرکت می کنند. آموزش بر اساس طرح درس به اساتید کمک می کند تا با برنامه مشخص سرکلاس حاضر شوند و بایدهای آموزشی گفته شود و مطالب درسی خود را مناسب تر ارائه دهند و تعادلی مناسب میان مطالب درس و طول مدت دوره برقرار کنند و همچنین دانشجویان را بهتر و دقیق تر سنجش و ارزیابی نمایند.

طرح درس دوره (Course Plan) که معمولاً به آن طرح دوره گفته می شود توصیف کتبی فرآیند طرح ریزی برنامه درسی یک ترم یا یک دوره است. که این توصیف کتبی باید به از این قبیل سؤالات زیر پاسخ دهد:

- ۱- دانشجویان چه چیزی باید یاد بگیرند؟
- ۲- چه روش هایی برای تدریس مورد استفاده قرار خواهد گرفت؟
- ۳- دانشجویان چگونه ارزیابی خواهند شد (ابزار ارزیابی و نوع سؤالات)؟
- ۴- زمانی که دانشجویان آموزش خواهند دید (برنامه زمانی) چقدر است؟
- ۵- عرصه آموزش کجاست (مکانی که دانشجویان در آن آموزش خواهند دید)؟

طرح درس روزانه (Lesson Plan) که معمولاً به آن طرح درس گفته می شود برنامه ای است مدون و سنجیده که مدرس قبل از تدریس برای یک جلسه درس تهیه می کند.
پس:

طرح دوره (Course Plan) به برنامه ای اطلاق می شود که در مورد یک درس یا چند واحدی نوشته می شود. این درس معمولاً در طول یک نیمسال تحصیلی ارائه می شود. از طرفی طرح درس (Lesson Plan) به برنامه ای گفته می شود که برای یک جلسه آموزشی که معمولاً ۹۰ دقیقه است تنظیم می شود. عناصر تشکیل دهنده برنامه دوره و طرح درس مشابه بوده و فقط برنامه دوره از کلیت بیشتری نسبت به طرح درس برخوردار می باشد. به عبارتی دیگر زمانی که یک درس را برنامه ریزی نمائیم؛ ابتدا این درس را در قالب طرح درس دوره و برای یک ترم یا یک دوره برنامه ریزی کرده و از داخل طرح درس دوره طرح درس های روزانه آن را بیرون کشیده و برنامه ریزی می نمائیم.

راهنمای تدوین طرح دوره

طرح دوره (Course Plan) عبارت است از تقسیم محتوای یک ماده درسی در یک دوره معین به مراحل و گام های مناسب و مشخص بر اساس هدف و نتایج آموزش. برای تهیه و تنظیم طرح دوره، مدرسان باید در ابتدای هر ترم تحصیلی براساس اصول معین بین هدفهای آموزشی و برنامه هفتگی، ترتیبی اتخاذ کنند که مجموعه فعالیت های آموزشی به موقع، بدون وقفه در طول یک ترم یا سال تحصیلی اجرا شود. برای تحقق چنین مقاصدی طراحی و تنظیم یک جدول زمانی می تواند بسیار مفید و مؤثر باشد؛ زیرا هنگامی می توان منظم و مؤثر، در فرایند آموزش به جلو گام برداشت که برنامه ها و فعالیت های آموزشی به تناسب زمان مورد نظر، ساختاری منظم داشته باشند. اگر مدرسی طول دوره آموزشی را با توجه به مجموعه شرایط، به جلسه های مفید آموزشی تقسیم نکند و فعالیت های آموزشی هر جلسه را بر اساس اهداف تنظیم ننماید، هرگز نمی تواند انتظار کارآیی مؤثر از تدریس خود و حداکثر یادگیری از دانشجویان را داشته

باشد. مدرس باید کلیه فعالیت های طول دوره را به صورت یک جدول زمان بندی شده با درج عنوان اصلی و هدف کلی هر جلسه به انضمام تاریخ ارزشیابی تشخیصی، تکوینی و پایانی تهیه و به دانشجویان قبل از شروع و آغاز فعالیت ارائه نماید. آشنایی دانشجویان از مجموعه فعالیت های طول سال به تفکیک جلسه ها و هم فکری آنان با مدرس می تواند اثربخشی تدریس مدرس و انگیزه یادگیری دانشجویان را دو چندان کند. برای تنظیم چنین جدولی می توان مراحل زیر را به ترتیب طی کرد:

کام اول

تقویم طرح را باید برای یک ترم تحصیلی با محاسبه تعداد هفته ها، روزها و ساعت هایی که در طول سال تحصیلی برای تدریس درس مورد نظر پیش بینی شده است محاسبه و تنظیم کرد.

کام دوم

پس از مشخص شدن زمان خالص تدریس، محتوای درس یا عناوین مورد تدریس را نه برحسب کمیت، بلکه برحسب اهمیت و کیفیت مطالب و تحقق هدف های آموزشی بر کل ساعات و جلسات تقسیم کرد. برای انجام چنین کاری، لازم است ابتدا محتوای درس یا عناوین مورد تدریس و سایر فعالیت های آموزشی با احتساب فرصت لازم برای تمرین محاسبه شود و سپس محتوای فصل ها و مباحث و سایر فعالیت های در نظر گرفته شده در طول سال، به واحدهای کوچکتر درسی یا محتوای متناسب با تک تک جلسات تقسیم گردد.

کام سوم

هدف کلی هر جلسه باید با توجه به عنوان درس، بطور دقیق مشخص شود. هر چند نوشتن هدف های رفتاری در این جدول، ضرورتی ندارد اما در نوشتن هدف های هر جلسه علاوه بر عنوان درس، مدرس باید با توجه به قابلیت ها و فعالیت های مورد نظر و محتوای درس، هدف کلی هر جلسه را با زبانی روشن و قابل فهم برای دانشجویان بنویسد.

کام چهارم

پس از تعیین هدف کلی هر جلسه، لازم است مدرس فعالیت های تکمیلی دانشجویان را که برای تقویت یادگیری آنها لازم است و فرصت کافی برای انجام آنها در کلاس درس وجود ندارد پیش بینی نماید. پیش بینی این نوع فعالیت ها و حتی امکانات و وسایل لازم برای انجام چنین تکالیفی باید بطور دقیق مشخص شده باشد؛ به عنوان مثال دقیقاً معین شود چه بخش از چه کتاب یا منبعی مطالعه شود و یا تمرین های چه بخشی از کتاب حل گردد یا چه نوع گزارشی با توجه به چه امکاناتی باید تهیه و نوشته شود. فعالیت های تکمیلی باید مکمل فعالیت های کلاس و تقویت کننده کیفیت یادگیری دانشجویان شود. از ارائه فعالیت های تکمیلی خسته کننده، بی ربط با موضوع و نامتناسب با زمان، جداً خودداری شود.

در ضمن در طرح دوره یا سالانه (جدول زمان بندی شده تدریس)، جلساتی را نیز می توان به تناسب موقعیت و زمان تدریس به شناخت دانشجویان، اجرای ارزشیابی تشخیصی و تکوینی و پایانی و مرور درس های گذشته که پیش نیاز درس جدید می باشند و ترمیم کمبودهای مشخص شده در ارزشیابی تشخیصی اختصاص داد. جدول زیر یک طرح دوره یا سالانه یا جدول زمان بندی شده تدریس یک دوره آموزشی را نشان می دهد.

در خاتمه یادآوری می شود که واحد برنامه ریزی آموزشی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه آماده ارائه مشاوره و رفع نواقص احتمالی برنامه های تنظیم شده توسط اساتید محترم دانشگاه می باشد.

فرم طرح دوره (Course Plan)

دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس: بهداشت جامعه ۱	تعداد واحد: ۲ واحد نظری
مقطع: کارشناسی پیوسته پرستاری	مدت زمان ارائه درس: ۱ ترم (۳۴ ساعت)
پیش نیاز: اپیدمیولوژی	
مسئول برنامه: اعضای هیئت علمی گروه بهداشت	

شرح درس: تامین سلامت جامعه در گرو ارائه خدمات بهداشتی توسط نیروی انسانی آموزش دیده می باشد در این درس به مفاهیم، نقش ها و فعالیتهای پرستار بهداشت جامعه و تیم بهداشت، نظام های ارائه دهنده خدمات بهداشتی و سایر موارد مربوطه و نیز فرآیند آموزش بهداشت پرداخته می شود.

اهداف کلی درس: انتقال دانش و اطلاعات لازم در زمینه بهداشت جامعه و مبانی آن به دانشجویان می باشد. دانشجویان در طی این درس با نقش های پرستار بهداشت جامعه و فعالیت های وی در تیم بهداشتی آشنا شده و همچنین آگاهی های لازم را در زمینه عوامل موثر بر سلامت و بهداشت، توسعه سلامت و بهداشت، سیاست های جمعیتی و تاثیر تنظیم خانواده در سلامت و بقای مادران و کودکان، برنامه گسترش ایمن سازی و... کسب خواهند کرد. از دانشجویان انتظار می رود در پایان این درس نقش خود را بعنوان پرستار بهداشت جامعه در بررسی، شناخت و تشخیص مشکلات بهداشتی و برنامه ریزی جهت حل آنها بر اساس مراحل فرآیند پرستاری بر عهده گیرد.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس:

- ۱- مقدمه یا تاریخچه بهداشت جامعه، تعاریف بهداشت و سلامتی و بیماری
- ۲- عوامل موثر بر سلامتی و بهداشت (عوامل اقتصادی، مذهبی، فرهنگی ...)
- ۳- نقش و فعالیت های پرستار بهداشت جامعه و تیم بهداشتی
- ۴- سیاست های جمعیتی، ضوابط و معیارهای مسائل جمعیتی، مشکلات ناشی از ازدیاد جمعیت در جهان و ایران
- ۵- نحوه ارتباط و آموزش به مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده
- ۶- تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت مادران و بقای کودکان
- ۷- نظام ها و سازمان های عرضه خدمات بهداشتی در ایران و جهان و سیستم شبکه ای
- ۸- مدیریت خدمات بهداشتی
- ۹- مراقبت های اولیه بهداشتی (PHC)

۱۰- فرآیند آموزش بهداشت، اصول، روش ها و مدل های آموزش بهداشت

۱۱- اولویت های بهداشتی در ایران

۱۲- بیماری سل

۱۳- بیماری مالاریا

۱۴- ایمن سازی و برنامه گسترش ایمن سازی

۱۵- چگونگی اجرای برنامه واکسیناسیون

۱۶- کنترل بیماری های واگیر دار

۱۷- بهداشت مدارس و نقش پرستار بهداشت مدارس

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

❖ **مقدمه، تاریخچه بهداشت جامعه، تعاریف بهداشت و سلامتی و بیماری:**

۱- نکات مهم تاریخچه بهداشت جامعه را نام ببرد.

۲- تحولات بهداشتی ایجاد شده در قرون وسطی، دوره رنسانس، قرون ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ میلادی را نام ببرد.

۳- بهداشت و سلامتی را بطور کامل تعریف کند.

۴- بیماری را تعریف کند.

۵- طیف سلامت و بیماری را شرح دهد.

۶- بهداشت عمومی را از نظر وینسلو تعریف کند.

۷- دامنه فعالیت بهداشت عمومی را نام ببرد.

❖ **عوامل موثر بر سلامت جامعه شامل عوامل اقتصادی - فرهنگی - محیطی - سیستمهای ارائه دهنده خدمات بهداشتی سیاستگذاری و**

قوانین مربوط به جامعه:

۸- عواملی را که بر هزینه ارائه خدمات بهداشتی درمانی تاثیر می گذارد را شرح دهد.

۹- هزینه دسترسی به خدمات بهداشتی درمانی را بیان نماید.

- ۱۰- سیستم های عرضه کننده خدمات بهداشتی را شرح دهد.
- ۱۱- خدمات ارائه شده توسط سازمان های مختلف را با هم مقایسه نماید.
- ۱۲- عوامل فرهنگی موثر بر سلامت جامعه را بررسی و تجزیه و تحلیل نماید.
- ۱۳- عوامل فرهنگی که بر فعالیت های پرستار بهداشت جامعه تاثیرگذار می باشند را نام ببرد.
- ۱۴- اصول مربوط به تفاوت های فرهنگی در عرضه خدمات بهداشتی توسط پرستاران بهداشت جامعه را توصیف نماید.
- ۱۵- عوامل محیطی (فیزیکی، بیولوژیکی، شیمیایی، روانی، اجتماعی) تاثیرگذار بر سلامت جامعه را به تفصیل شرح دهد.

❖ نقش و فعالیت های پرستار بهداشت جامعه و تیم بهداشتی:

- ۱۶- پرستار بهداشت جامعه را تعریف کند.
- ۱۷- تفاوت بین فعالیت های پرستار بهداشت جامعه و پرستار عمومی را بیان کند.
- ۱۸- دامنه وسعت فعالیت های پرستار بهداشت جامعه را شرح دهد.
- ۱۹- مسئولیت اصلی پرستار بهداشت جامعه را نام ببرد.
- ۲۰- اهمیت تشکیل تیم بهداشتی را توضیح دهد.
- ۲۱- اعضای تیم بهداشتی را نام ببرد.
- ۲۲- اصول کار تیم بهداشتی را شرح دهد.

❖ سیاست های جمعیتی - ضوابط و معیارهای مسائل جمعیتی - مشکلات ناشی از ازدیاد جمعیت در جهان و ایران:

- ۲۳- تغییرات مربوط به رشد جمعیت را در جهان و ایران شرح دهد.
- ۲۴- مفاهیم اساسی در امر جمعیت شناسی را توصیف نماید.
- ۲۵- عوامل موثر بر رشد جمعیت را نام ببرد و شرح دهد.
- ۲۶- هرم جمعیتی ایران را توصیف و با کشورهای دیگر مقایسه نماید.
- ۲۷- مشکلات ناشی از ازدیاد جمعیت را بر سلامت جامعه شرح دهد.

❖ نحوه ارتباط و آموزش به مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده:

- ۲۸- هدف از انجام مشاوره قبل از توصیه بکار بردن روشهای پیشگیری از بارداری را شرح دهد

۲۹- خصوصیات مشاور و مددجو را توصیف نماید.

۳۰- اصول مشاوره در تنظیم خانواده را شرح دهد.

۳۱- حقوق مددجو در امر مشاوره را بیان نماید.

۳۲- موانع موجود در امر مشاوره را نام ببرد.

۳۳- مفاهیم اساسی در برنامه تنظیم خانواده را بیان نماید.

❖ **تأثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت مادران و بقای کودکان:**

۳۴- جنبه های بهداشتی تنظیم خانواده را شرح دهد.

۳۵- سه هدف از اهداف باروری محدود را نام ببرد.

۳۶- روش های رایج پیشگیری از بارداری (هورمونی - مکانیکی - پایانی) را نام ببرد.

۳۷- نحوه استفاده و مراقبت پرستاری از هر روش را توضیح دهد.

۳۸- عوارض و منع مصرف هر کدام از روش های پیشگیری از بارداری را شرح دهد.

❖ **نظام ها و سازمان های عرضه خدمات بهداشتی در جهان و ایران و سیستم شبکه ای:**

۳۹- نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی در جهان را نام ببرد.

۴۰- تفاوت های موجود در هر یک از نظام های عرضه خدمات بهداشتی درمانی را شرح دهد.

۴۱- نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی در ایران را نام ببرد و ویژگی های آن را شرح دهد.

۴۲- سازمان های بهداشت بین المللی را نام برده و وظایف هر سازمان را بیان کند.

۴۳- سازمان های بهداشتی در ایران را نام ببرد و وظایف هر سازمان را توصیف نماید.

۴۴- سیستم شبکه ای ارائه خدمات بهداشت اولیه در ایران را شرح دهد.

۴۵- نظام پیشنهادی آموزشی - اجرائی خدمات بهداشت اولیه را با رسم دیاگرام شرح دهد.

❖ **مدیریت و برنامه ریزی خدمات بهداشتی - درمانی در ایران:**

۴۶- مدیریت خدمات بهداشتی را تعریف کند.

۴۷- اصول اساسی در مدیریت بهداشتی را نام ببرد.

۴۸- سابقه مدیریت و برنامه ریزی خدمات بهداشتی در ایران را شرح دهد.

۴۹- برنامه ریزی بهداشتی را تعریف کند.

۵۰- اهداف برنامه ریزی بهداشتی را نام ببرد.

۵۱- مراحل برنامه ریزی بهداشتی را بیان کند.

۵۲- نحوه تعیین نیازهای بهداشتی را شرح دهد.

۵۳- نحوه تعیین اهداف کلی و ویژه در برنامه ریزی بهداشتی را توضیح دهد.

۵۴- نحوه ارزیابی برنامه ریزی بهداشتی را تعریف نماید.

❖ خدمات اولیه بهداشتی (PHC):

۵۵- خدمات اولیه بهداشتی را تعریف نماید.

۵۶- اصول مراقبت های بهداشتی اولیه را شرح دهد.

۵۷- اجزاء اصلی خدمات بهداشت اولیه را نام ببرد.

۵۸- موانع عمده در جهت عدم تحقق یافتن P.H.C را توضیح دهد.

۵۹- نقش پرستار بهداشت جامعه در P.H.C را شرح دهد.

❖ فرآیند آموزش بهداشت، اصول، روش ها و مدل های آموزش بهداشت:

۶۰- اهمیت آموزش بهداشت را شرح دهد.

۶۱- اصول آموزش بهداشت را بیان نماید.

۶۲- آموزش بهداشت را تعریف کند و اهداف آن را نام ببرد.

۶۳- مراحل انجام آموزش بهداشت را بترتیب اولویت برنامه ریزی نماید.

۶۴- اهمیت ارزیابی آموزش بهداشت را توصیف نماید.

۶۵- روش های آموزشی متداول در جامعه را نام ببرد.

۶۶- مدل های آموزش بهداشت را نام ببرد.

❖ اهداف توسعه هزاره و اولویت های بهداشتی در جهان و ایران:

- ۶۷- اهداف توسعه هزاره در جهان را شرح دهد.
- ۶۸- وضعیت آماری ایران بر اساس اهداف توسعه هزاره را بیان کند.
- ۶۹- عوامل موثر و کلیدی بر دستیابی به اهداف هزاره سوم را نام ببرد.
- ۷۰- چالش های موجود بر سر راه اهداف هزاره سوم را شرح دهد.
- ۷۱- راهکارهای سریع و عملی برای رسیدن به اهداف هزاره سوم را نام ببرد.

❖ بیماری مالاریا:

- ۷۲- علل افزایش شیوع بیماری مالاریا را در جهان ذکر نماید.
- ۷۳- تقسیم بندی کشور ایران را از نظر بیماری مالاریا بیان نماید.
- ۷۴- علل وجود بیماری بعنوان یک معضل بهداشتی در منطقه جنوب شرقی را نام ببرد.
- ۷۵- خصوصیات ناقل بیماری را شرح دهد.
- ۷۶- خصوصیات انگل پلاسمودیوم را شرح دهد.
- ۷۷- سیر تکاملی انگل را در بدن پشه و انسان را توضیح دهد.
- ۷۸- علائم بالینی و راه تشخیص را بیان کند.
- ۷۹- راه های پیشگیری از بیماری را بر اساس سیر تکاملی پشه ذکر نماید.

❖ ایمن سازی و برنامه گسترش ایمن سازی:

- ۸۰- ایمنی را تعریف کند.
- ۸۱- سیستم های دفاعی بدن را شرح دهد.
- ۸۲- واکسن و واکسیناسیون را تعریف نماید.
- ۸۳- پاسخ دفاعی بدن را نسبت به واکسن شرح دهد.
- ۸۴- انواع واکسن ها را نام ببرد.
- ۸۵- تفاوت ایمن سازی فعال و غیر فعال را بیان نماید.

۸۶- برنامه گسترش مصون سازی را تعریف کند (EPI).

❖ چگونگی اجرای برنامه واکسیناسیون در ایران:

۸۷- دستورالعمل اجرایی واکسیناسیون را شرح دهد.

۸۸- نظام زنجیره سرما را تعریف کند.

۸۹- نحوه تجویز هر کدام از واکسن های معمول در برنامه واکسیناسیون را بیان نماید.

۹۰- اصول کلی قبل از تزریق واکسن را شرح دهد.

۹۱- موارد منع واکسیناسیون را بیان نماید.

۹۲- شرایط نگهداری واکسن ها را توضیح دهد.

۹۳- آموزش های اساسی بعد از تزریق واکسن را توضیح دهد.

❖ کنترل بیماریهای واگیر دار:

۹۴- واژه های کلیدی مربوط به بیماری های واگیر دار مانند (عفونت، آلودگی، بیماریهای واگیر دار، میزبان، مخزن ...) را تعریف کند.

۹۵- چرخه عفونت را رسم کرده و شرح دهد.

۹۶- حامل بیماری را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرد.

۹۷- راه های مبارزه با بیماری های واگیر دار را شرح دهد.

۹۸- انواع جداسازی ها را طبق دستورالعمل مرکز مبارزه با بیماری های واگیردار بیان کند.

۹۹- حداقل چهار نقش پرستار بهداشت جامعه را در کنترل بیماری های واگیردار بیان نماید.

❖ بهداشت مدارس و نقش پرستار بهداشت مدارس:

۱۰۰- تاریخچه بهداشت مدارس در جهان و ایران و تعریف بهداشت مدارس را شرح دهد.

۱۰۱- ضرورت بهداشت مدارس را ذکر کند.

۱۰۲- محورهای اصلی بهداشت مدارس را شرح دهد.

۱۰۳- استانداردهای مدرسه را از نظر محیط فیزیکی لیست نماید.

۱۰۴- هدف از آموزش بهداشت در مدارس و روش های آموزش بهداشت را بیان کند.

۱۰۵- اهداف بهداشت روانی و بیماری های روانی در سنین دبستان را بیان کند.

۱۰۶- نقش پرستار بهداشت مدارس را شرح دهد.

روش آموزش:

به دلیل تعداد زیاد دانشجویان در یک کلاس، آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (اورهد، اسلاید و ویدئوپروژکتور) انجام می گیرد. به منظور افزایش اثر بخشی آموزش و نیز ایجاد انگیزه در دانشجویان بخش پایانی هر جلسه به پرسش و پاسخ اختصاص داده می شود.

شرایط اجرا:

امکانات آموزشی بخش:

۱- سالن سخنرانی

۲- وسایل و تجهیزات کمک آموزشی (اسلاید، اورهد، ویدئو پروژکتور)

آموزش دهنده: اعضای هیئت علمی بخش بهداشت

منابع اصلی درس:

- CLARK. M. (1999). Nursing in the Community .Third Ed, Appleton 8 LANGE, and Chapter 3. PP. 77- 363.
- Nies. M, (2001). Community Health Nursing. Third Ed. W. B SAUNDERS Company, unite 3, PP. 183 - 313.
- Stanhope. M, Lancaster. Y, Community and Public health Nursing, (2004) Sixth Ed, Mosby Company, Part 2, PP. 98 - 184.
- Smith. C, (2000) .Community health Nursing, 2 nd Ed, W. B SAUNDERS. CO Chapter 1, 7 & 13.
- شجاعی - تهرانی، ح. ملک افضلی، ح. (۱۳۷۸)، درسنامه پزشکی پیشگیری اجتماعی جلد ۱ و ۲، ۳ و ۴، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی گیلان چاپ گلشن.
- ایلدرآبادی الف.، درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳، دانشکده علوم پزشکی زابل.
- محمدی، رخشنده، (۱۳۷۹)، پرستاری بهداشت جامعه، چاپ اول، تهران، نشر نی.
- میراحمدی زاده ع.، رحمانیان ف.، (۱۳۸۲)، مبانی روش های پیشگیری از بارداری، چاپ اول، انتشارات ایما، فصل ۳، ص ۱۰۴.
- شجاعی تهرانی ح.، عبادی فرد آذر ف.، (۱۳۸۰)، جمعیت، تنظیم خانواده و بهداشت باروری، چاپ اول، انتشارات سماط.
- صادقی حسن آبادی ع.، (۱۳۷۳)، کلیات بهداشت عمومی، چاپ ششم، ناشر معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان فارس.

ارزشیابی:

ارزشیابی بصورت کتبی است. بخشی از آن بصورت حضور فعال در بحث های گروهی کلاس، مطالعه منابع مربوط به بحث قبل از حضور در کلاس می باشد.

امتحان کتبی که در پایان دوره بصورت سئوالات چهار گزینه ای- تشریحی، **matching** و ... برگزار می گردد.

نحوه محاسبه نمره کل:

آزمون کتبی ۹۰٪ نمره کل

حضور فعال و شرکت در بحث ۱۰٪ نمره کل

مقررات:

۱- حداقل نمره قبولی از ۲۰ نمره ۱۰ می باشد.

۲- تعداد دفعات مجاز غیبت موجه در کلاس ۴ جلسه می باشد در صورت بیشتر شدن تعداد غیبت ها نمره نهایی صفر خواهد بود. در صورت موجه بودن درس مربوطه حذف خواهد شد.

جدول زمانبندی درس بهداشت ۱

روش ارزیابی	امکانات مورد نیاز	منابع درسی	نحوه ارائه	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	- کلیات بهداشت عمومی، صادقی حسن آبادی، ص(۱۰-۱) و ص(۴۰-۲۷). - درسنامه پزشکی، جلد ۲، شجاعی تهرانی ص(۲۷-۳).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	مقدمه، تاریخچه بهداشت جامعه تعاریف بهداشت و سلامتی و بیماری
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	Nursing in the community, Clark (277-363)	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	عوامل موثر بر سلامتی و بهداشت (عوامل اقتصادی، فرهنگی، محیطی)
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	NIES, Community Health Nursing (183-313)	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	نقش و فعالیتهای پرستار بهداشت جامعه و تیم بهداشتی
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	- جمعیت و باروری (ص ۱۷۰-۲۶) - جمعیت و تنظیم خانواده و بهداشت باروری، شجاعی تهرانی.	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	سیاستهای جمعیتی، ضوابط و معیارهای مسائل جمعیتی، مشکلات ناشی از ازدیاد جمعیت در جهان ایران
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	مبانی روش های پیشگیری از بارداری، میراحمدزاده.	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	نحوه ارتباط و آموزش به مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	- مبانی روش های پیشگیری از بارداری، میراحمدزاده . - جمعیت، تنظیم خانواده و بهداشت باروری، شجاعی تهرانی.	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت مادران و بقای کودکان، روش های رایج پیشگیری از بارداری، عوارض و منع مصرف آنها (انواع OCP مکانیکی پایانی)
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	- کلیات بهداشت عمومی، صادقی حسن آبادی، ص(۲۰۸-۱۹۵). - درسنامه پزشکی جلد ۲ شجاعی تهرانی ص(۱۸۵-۱۶۹).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	نظام ها و سازمان های عرضه خدمات بهداشتی در جهان و ایران، سیستم شبکه ای مدیریت خدمات بهداشتی
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	درسنامه پزشکی، شجاعی تهرانی جلد ۲، ص(۱۳۶-۱۴۶).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	مدیریت و برنامه ریزی خدمات بهداشتی درمانی در ایران
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	- کلیات بهداشت عمومی، صادقی حسن آبادی، ص(۱۰-۱) و ص(۴۰-۲۷). - درسنامه پزشکی، شجاعی تهرانی جلد ۲، ص(۲۷-۳).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	P.H.C مراقبت های اولیه بهداشتی
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	- جامعه شناسی پزشکی و بهداشت، محسنی - درسنامه پزشکی، شجاعی تهرانی جلد ۲، ص(۱۱۳-۱۳۱).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	فرآیند آموزش بهداشت، اصول، روش های و مدل های آموزش بهداشت

روش ارزیابی	امکانات مورد نیاز	منابع درسی	نحوه ارائه	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک	- منابع اینترنتی در مورد اعلامیه هزاره و اهداف توسعه هزاره، درسنامه پزشکی - پیشگیری، جلد ۲، شجاعی تهرانی، ص(۱۴۶-۱۳۶).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	اهداف توسعه هزاره و اولویت های بهداشتی در جهان و ایران
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	- مجله بهداشت جهان - درسنامه پزشکی، جلد ۴، شجاعی تهرانی	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	بیماری مالاریا
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	درسنامه پزشکی پیشگیری شجاعی تهرانی، جلد ۱، ص(۱۷۲-۱۵۳)	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	ایمن سازی و برنامه گسترش ایمن سازی
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	دستورالعمل وزارت بهداشت و درمان در مورد واکسیناسیون جلد پنجم	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	چگونگی اجرای برنامه واکسیناسیون
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	درسنامه پزشکی پیشگیری شجاعی تهرانی جلد ۲، ص(۱۵۳-۱۲۹).	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	کنترل بیماری های واگیر دار
- آزمون کتبی - بحث گروهی	- سالن کنفرانس - اورهد - اوپک - ویدئوپروژکتور	پرستاری بهداشت جامعه، محمدی	سخنرانی پرسش و پاسخ	۲	بهداشت مدارس و نقش پرستار بهداشت مدارس